

Навчальна дисципліна:

ПЛАНУВАННЯ І КОНТРОЛЬ НА ПІДПРИЄМСТВІ

Лектор:
к.ф.н., доц. каф. менеджменту та маркетингу
ННІ Економіки та менеджменту
ОНАЗ ім. О.С. Попова
Сакун Ганна Олександрівна

ВСТУП

Програма вивчення навчальної дисципліни «Планування і контроль на підприємстві» складена відповідно до освітньо-професійної програми(ОПП) Галузевого стандарту вищої освіти України, нормативної компоненти ОПП підготовки **бакалаврів в ОНАЗ ім. О.С. Попова за напрямом 6.030504«Економіка підприємства»** галузі знань 0305 «Економіка та підприємництво».

Мета та завдання навчальної дисципліни:

- *Метою* дисципліни «Планування і контроль на підприємстві» є формування системи знань з методології розроблення перспективних і поточних планів діяльності підприємства та контролю їх виконання;
- *Основними завданнями* вивчення дисципліни «Планування і контроль на підприємстві» є опанування форм, методів і процесу планування і контролю; вивчення структури і технології розроблення типових планів щодо економічного і соціального розвитку підприємства; складу показників і методики їх розрахунку; оптимізації виробничої програми

ОСНОВНІ ЗНАННЯ ТА ВМІННЯ, ЩО ФОРМУЮТЬСЯ У СТУДЕНТІВ В ХОДІ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ:

▣ **знання:**

основи складання маркетингової стратегії і планування збуту продукції підприємства; принципи планування виробничої потужності підприємства; порядок планування фонду оплати праці та кадрового забезпечення підприємства; організацію виробничої інфраструктури підприємства;

▣ **вміння:**

розраховувати планові показники із застосуванням різних методів планування; визначити планову виробничу потужність цеху; розраховувати планову продуктивність праці персоналу підприємства; складати фінансовий план підприємства; складати план підготовки виробництва та освоєння нових виробів

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		Денна форма	Заочна форма
Кількість кредитів – 5	Галузь знань <u>0305 «Економіка та підприємництво»</u> (шифр і назва)	нормативна	
Модулів – 1 Змістових модулів – 3	Напрямок підготовки <u>6.030504 «Економіка підприємства»</u> (шифр і назва)	Рік підготовки	
Індивідуальне науково-дослідне завдання – <u>комплексне завдання</u> (назва)		4-й	5-й
Загальна кількість годин – 180		3.2	7
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4 самостійної та індивідуальної роботи студента – 16	Освітньо-кваліфікаційний рівень: <u>бакалавр</u>	Лекції	
		18 год.	6 год.
		Практичні, семінарські	
		18 год.	6 год.
		Лабораторні	
		-	-
		Самостійна робота	
		100 год.	124 год.
		Індивідуальна робота	
		44 год.	
		Вид контролю:	
		екзамен	екзамен

Тема 1

Сутність планування та особливості його здійснення на підприємстві.

- Сутність планування.
- Предмет, об'єкт і методи дослідження.
- Фактори, що обумовлюють зростаючу роль науки планування в загальнополітичному, соціальному, економічному і культурному середовищі.
- Концепції планування: формальне, інкрементальне та системне планування.
- Планування як функція управління підприємством. Методи планових розрахунків.

Тема 2

Система планів підприємства

- Функціонування системи планів на підприємстві. Напрями планування: прогресивне, ретроградне, кругове планування. Принципи планування.
- Проблеми побудови ефективної системи планування на підприємстві. Різновиди планів та їх комплекси.
- Застосування маркетингових досліджень при плануванні збуту продукції.

Тема 3

Оперативно-календарне планування і контроль

- Зміст і завдання оперативно-календарного планування.
- Календарне планування і диспетчерське регулювання.
- Врахування ритмічності і рівномірності виробництва в процесі планування. Оцінка рівномірності і ритмічності виробництва.
- Особливості оперативно-календарного планування на підприємствах одиничного, серійного та масового виробництва

Тема 4

Матеріально-технічне забезпечення виробництва

- Зміст планування матеріально-технічного забезпечення та послідовність його розробки. Матеріальний баланс підприємства.
- Транзитна та складська форми матеріально-технічного забезпечення.
- Планування потреби в матеріальних ресурсах: в матеріалах, в обладнанні, в паливі, в енергії.
- Планування запасів. Види запасів на підприємстві. Здійснення управління запасами на підприємстві. Системи управління запасами.

Тема 5

Персонал і оплата праці

- Персонал підприємства. Кадрове планування на підприємстві.
- Штатний розпис. Кадрова політика.
- Явочна, облікова та середньооблікова чисельність персоналу.
- Методи планування чисельності персоналу. Планування чисельності основних робітників, допоміжних робітників, спеціалістів, учнів.
- Планування робочого часу. Бюджет робочого часу одного працівника. Корисний фонд робочого часу працівника.
- Планування продуктивності праці. Планування фонду оплати праці.

Тема 6

Виробнича інфраструктура

- Особливості функціонування та планування підрозділів виробничої інфраструктури.
- Планування забезпечення підприємства технологічним оснащенням.
- Планування діяльності ремонтного виробництва. Складання кошторису витрат на ремонт однієї одиниці ремонтної складності.
- Планування енергозабезпечення підприємства.
- Планування транспортного обслуговування виробництва. Схема вантажопотоків підприємства.

Тема 7

Фінансове планування і контроль на підприємстві

- Завдання і зміст фінансового плану.
- Планування власних та залучених джерел фінансування.
- Методи, що використовуються у процесі фінансового планування.
- Структура фінансового плану підприємства.
Оперативний фінансовий план. Бюджетування.
Планування валового, операційного та чистого прибутку. Аналіз «витрати – обсяг – прибуток».
Планування беззбиткового рівня виробництва продукції. Планування рентабельності.

Тема 8

Бізнес-планування

- Призначення бізнес-плану, його склад і технологія розроблення.
- Послідовність розроблення бізнес-плану.
- Оцінювання середовища для бізнесу та формування власної ринкової позиції.
- Планування виробництва продукції та його ресурсного забезпечення.
- Фінансове обґрунтування та оцінка ризиків.

Тема 9

Організаційно-технічний розвиток

- Технічний та організаційний розвиток як складова інноваційних процесів і спосіб досягнення стратегічних цілей підприємства.
- Планування технічного та організаційного розвитку підприємства. Розділи плану організаційно-технічного розвитку.
- Методи та показники оцінки ефективності організаційно-технічних заходів.
- Планування реалізації проектів організаційно-технічного розвитку підприємства.
- Оцінювання результатів реалізації плану організаційно-технічного розвитку підприємства

Теми практичних занять:

- Застосування маркетингових досліджень при плануванні збуту продукції.
- Оперативно-календарне планування.
- Матеріально-технічне забезпечення виробництва.
- Забезпечення операційної діяльності виробничою потужністю.
- Планування фонду оплати та продуктивності праці.
- Планування витрат і обсягу виробництва
- Фінансове планування на підприємстві.
- Вибір оптимальної бізнес-стратегії в умовах невизначеності
- Планування підготовки виробництва та освоєння нових продуктів

Рекомендована література:

Базова

- Анискин Ю. П. Планирование и контроллинг : учебник / Ю. П. Анискин, А. М. Павлова. — М.: Омега-Л., 2003. — 280 с.
- Афитов Э. А. Планирование на предприятии : учеб. пособие / Афитов Э. А. — Мн. : Высш. шк., 2001. — 285 с.
- Бескровна, Л.О. Планирование делового развития фирмы / Л.О. Бескровна, Н.К. Заборська; Одеса: ОНАЗ ім. О.С.Попова. – 2013
- Бескровна, Л.О. Бізнес-планування підприємства / Л.О. Бескровна; ОНАЗ ім. О.С.Попова. – 2012
- Бескровна, Л.О. Планування і контроль на підприємстві / Л.О. Бескровна, Л.Е. Жуковська, Т.А. Ісайко; ОНАЗ ім. О.С.Попова, Одеса. – 2012
- Бескровна, Л.О. Навчальний посібник з курсу «Бізнес–планування оператора зв'язку» за спеціальністю 7.050201 Менеджмент організацій «Бізнес – планування підприємства» / Л.О. Бескровна; Одеса: ОНАЗ ім.О.С. Попова. – 2010.
- Горемыкин В. А. Планирование на предприятии / Горемыкин В. А., Бугулов Э. Р., Богомолов А. Ю. — М. : Информ.-издат. дом. «Филинь», 2004. — 520 с.
- Грант С. Эффективное управление збутом / Грант С. — Д. : Баланс-Клуб, 2002. — 192 с.
- Гриньова В. М. Фінанси підприємств / В. М. Гриньова, В. О. Коюда. — К. : Знання-Прес, 2004. — 424 с.
- Лихачева О. Н. Финансовое планирование на предприятии / Лихачева О. Н. — М.: Проспект, 2003. — 263 с.

Рекомендована література:

- Орлов О.О. Планування діяльності промислового підприємства: підручник / Орлов О.О. – К. : Скарби, 2003. – 336 с.
- Пивоваров К. В. Планирование на предприятии : учеб. пособие / Пивоваров К. В. — М. : Издат.-торговая корпорация «Дашков и Ко», 2004. - 232 с.
- Планування діяльності підприємства : навч.-метод. посібник для самост. вивч. дисц. / М. А. Белов, Н. М. Євдокимова, В. Є. Москалюк та ін.; за заг. ред. В. Є. Москалюка. — К. : КНЕУ, 2002. — 252 с.
- Планування діяльності підприємства : навч. посіб. ; за заг. ред. В. Є. Москалюка. — К. : КНЕУ, 2005. — 384 с.
- Полторак В. А. Маркетингові дослідження : навч. посіб. / Полторак В. А. — К. : Центр навч. л-ри, 2003. — 387 с.
- Сергеев И. В. Оперативное финансовое планирование на предприятии / Сергеев И. В. — М. : Финансы и статистика, 2002. — 288 с.
- Тарасюк Г.М. Бізнес-план: Розробка, обґрунтування та аналіз : навч. посіб. / Тарасюк Г.М. – К. : Каравела, 2006. – 280 с.
- Тарасюк Г.М. Планування діяльності підприємства : навч. посіб. 3-є вид. / Г.М. Тарасюк, Л.І. Шваб. – К. : Каравела, 2008. – 352 с.
- Трифилова А. А. Управление инновационным развитием предприятия / Трифилова А. А. — М. : Финансы и статистика, 2003. — 176 с.
- Финч Б. Как написать бизнес-план / Финч Б. — СПб. : Издат. Дом «Нева», 2004. — 192 с.
- Царев В. В. Внутрифирменное планирование / Царев В. В. — СПб. : Питер, 2002. — 496 с.
- Швайка Л. А. Планування діяльності підприємства : навч. посіб. / Швайка Л. А. — Л. : Новий світ-2000, 2003. — 268 с.

Законодавчі та нормативні акти

- Господарський кодекс України: Прийнятий Верховною Радою України 16 січня 2003 р. — К.: Істина, 2003. — 208 с.
- 2. Закон України “Про підприємництво” від 7 лютого 1991 р. № 698-XII // ВВР України. — 1991. — № 14. — С. 168.
- 3. Закон України “Про господарське товариство” від 19 вересня 1991 р. № 1576-XII // ВВР України. — 1991. — № 49. — С. 682.
- 4. Методичні рекомендації з формування собівартості перевезень (робіт, послуг) на транспорті /Наказ Міністерства транспорту України від 5 лютого 2002 р. № 65.
- 2. Методичні рекомендації з розроблення бізнес-плану підприємства / Наказ Міністерства економіки України від 06.09.2006 р. № 290

Допоміжна (Ч1)

- Алексеева М. М. Планирование деятельности фирмы / Алексеева М. М. — М. : Финансы и статистика, 2001. — 248 с.
- Афонин И. В. Управление развитием предприятия: стратегический менеджмент, инновации, инвестиции, цены : учеб. пособие / Афонин И. В. — М.: Издат.-торговая корпорация «Дашков и Ко», 2002. — 380 с.
- Белов М. А. Управління виробничою інфраструктурою : навч. посіб. / Белов М. А. — К. : КНЕУ, 1997. — 207 с.
- Бизнес-план инвестиционного проекта : отечественный и зарубежный опыт. Современная практика и документация : учеб. пособие ; под ред. В. М. Попова. — М. : Финансы и статистика, 1997. — 418 с.
- Васильков В. Г. Організація виробництва : навч. посіб / Васильков В. Г. — К. : КНЕУ, 2003. — 524 с.
- Гаркавенко С. С. Маркетинг: підручник / Гаркавенко С. С. — К.: Лібра, 2002. — 712 с.
- Гончаров В. Н. Оперативное управление производством / Гончаров В. Н., Колосов А. Н., Дибнис Г. И. — М. : Экономика, 1987. — 120 с.
- Горемыкин В. А., Богомолов А. Ю. Экономическая стратегия предприятия. Учебник. — М.: Информ.-издат. дом «Филинь», Рилант, 2001. — 506 с.
- Звягинцев Ю. Е. Оперативное планирование и организация ритмичной работы на промышленных предприятиях / Звягинцев Ю. Е. — К. : Техника, 1990. — 135 с.
- Животова И. Тактические приемы при выводе продукта с рынка / Животова И. // Новый маркетинг. — 2004. — № 1. — С. 22—29.

Допоміжна (Ч2)

- Ковелло Д. Бизнес-планы: полное справочное руководство / Д. Ковелло, Б. Хейзелгрэн. — М. : Лаборатория Базовых Знаний, 1999. — 344 с.
- Наливайко А. П. Теорія стратегії підприємства. Сучасний стан та напрямки розвитку : Монографія / Наливайко А. П. — К. : КНЕУ, 2001. — 227 с.
- Нелеп В.М. Планування на аграрному підприємстві / Нелеп В.М. — К. : КНЕУ, 2000. — 372 с.
- Обеспечение материальными ресурсами и коммерческая деятельность предприятий : учеб. пособие ; под ред. Ф. П. Васюлина. — Мн. : Высш. шк., 1991. — 270 с.
- Покропивний С.Ф. Бізнес-план: технологія розробки та обґрунтування : навч. посібник / Покропивний С.Ф., Соболь С.М., Швиданенко Г. О. — К. : КНЕУ, 1998. — 208 с.
- Тарасюк Г.М. Планування діяльності підприємства. Практикум : навчальний посібник / Тарасюк Г.М. — К. : Кондор, 2004. — 266 с.
- Тарасюк Г.М. Планова діяльність як системний процес управління підприємством : монографія / Тарасюк Г.М. — Житомир : Житомирський державний технологічний університет, 2006. — 469 с.
- Тянь Р.Б. Планування діяльності підприємства / Тянь Р.Б. К.: МАУП, 1998. — 156 с.
- Хан Д. Планирование и контроль: концепция контроллинга / Хан Д. — М. : Финансы и статистика, 1997. — 800 с.
- Хасси Д. Стратегия и планирование / Хасси Д. — СПб. : Питер, 2001. — 384 с.
-

Інформаційні ресурси

- Офіційний сайт Президента України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.president.gov.ua>
- Офіційний сайт Верховної Ради України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.rada.gov.ua>
- Офіційний сайт Кабінету Міністрів України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.kmu.gov.ua>
- Офіційний сайт Головного управління статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>

Методи контролю:

- Методами контролю з дисципліни «Планування і контроль на підприємстві» є **поточний** та **підсумковий контроль**.
- Поточний контроль здійснюється під час проведення лекційних та практичних занять і має на меті перевірку рівня підготовленості студента до виконання конкретної роботи. Формами проведення поточного контролю з дисципліни є:
 - усні опитування на практичних заняттях;
 - письмові контрольні роботи (на лекційних та практичних заняттях);
 - тестування тощо.
- **Підсумковий контроль** проводиться у формі **екзамену**.

ДЯКУЮ ЗА УВАГУ

ТА

БАЖАЮ УСПІХІВ!

